

# Cun perseveronza ad actur da professiun

A Curdin Caviezel eis ei reussiu da fitgar pei ella scena da teater sco actur

■ (anr/ac) El ei giuvens, siu mussament da prestaziun considerabels. Dacuort ei il Sursilvan Curdin Caviezel vegnius undraus en Tiaratudestga cun ina distincziun da teater per in giug variont celebraus cun plascher. Momentan eis el d'entupar pli stedi en Surselva grazia ad in engaschi el Vorarlberg.

Curdin Caviezel appartegn alla part dalla giuventetgna che sa tgei ch'ella vul. Daventar actur ei adina stau sia finamira ed oz cun 24 onns sa il giuven Sursilvan gia presentar in pulit mussament da prestaziun sco actur. Dacuort ei Caviezel vegnius undraus cun in premi dil «Nordharzer Städtebundtheater» ella categoria dalla megliera prestaziun singulara. Las uniuns da promoziun dils teaters dils marcaus da Halberstadt e Quendlinburg han undrau il giuven Sursilvan per sias habilitads da setransformar, il plascher e la moda impressiunonta da giugar. Duront igl engaschi dils davos treis onns e miez agl ensemble dil «Nordharzer Städtebundtheater» ei Caviezel sepresentaus a numerusas inscenaziuns, a caschun dalla sesium 2017/17 ha el nudau buca meins che 125 preschientschas sin tribuna, tenor la pressa locala. In dils motivs per Caviezel da bandunar igl engaschi ferm enteifer la grupp da teater dils dus marcaus ella Tiaratudestga digl ost. «Cun in engaschi ferm han ins strusch temps liber.» Sco actur liber ei la damonda dalla existenza economica natiralmeins pli acuta. Caviezel sto e vul momentan buca selamentar. El ha giugau en films da reclama che valan finanziameins per lucrativs ed actualmeins ei Caviezel engaschus al Teater dil Vorarlberg e stat sin tribuna el toc «Anton, das Mäusemusical», in giug da Nadal per l'entira famiglia. La premiera dils 26 da



Curdin Caviezel, actur da professiun oriunds da Luven, engaschus actualmeins en ina inscenaziun el Teater dil Vorarlberg.

november ei gartegiada ed igl engaschi ella vischinonza dalla patria lubescha a Caviezel visetas pli stedi a Luven tiels ses e sche pusseivel sin las pistas egl intschess dil Pèz Mundaun.

## Da Luven a Berlin

Danunder ch'il virus per la tribuna deriva sa Caviezel buca propi. Dalla Grupp da teater da Luven sliada avon biebein 10 onns suenter ina fritgeivla fasa sa el

senz'autoer sereguardar. Che l'inspiraziun deriva da leu crei el buc. En scadin cass ha Caviezel bandunau Luven cun 17 onns per serender a Berlin alla scola dad actur. «Senza emprender enzatgei scosaua ordavon», sco el ha tradiu cun in surrir. Entrar en ina scola dad acturas ed acturs vulan aunc biars. La selezziun ei gronda e mo per ina pintga part sesarva la porta dalla scolaziun. Tonpli tschontscha quei fatg per las habilitads dil giu-

ven Sursilvan. Cun 21 onns ha el terminau la scolaziun. Ed en quella fasa ei sia giuventetgna semussada plitost sco avanzatg. Ils biars da ses conacturs ein pli vegls cu els termineschan la scolaziun. Las colonnas ein liungas avon ils aschinumna castings, leu nua ch'ils acturs vegnan recrutai per diversas inscenaziuns. Caviezel conceda che la concorrenza seigi gronda e biaras acturas e biars acturs cun in diplom en sac reusseschen buc. Ch'il giuven actur ha gest recaltgau in engaschi fix ad in teater duas uras naven da Berlin suenter la scolaziun plaidda ina ga dapli per el.

## Dalla rolla classica entochen alla cumedia

Curdin Caviezel ha gia giugau rollas dil teater classic sco il Romeo en «Romeo e Giulietta» da Shakespeare ni dil medem autur eis el staus sin tribuna ella rolla dil Lysander el «Siemi dalla notg Sogn Gion» e giugau rollas en cumedias ed autoer. Giugar ei sia pissiu e variar ella schelta dallas rollas la devisa e sin la tribuna vul el cuntinuar, secapescha cun la promtada per surprendre rollas da film. Sco regissur ei Caviezel medemameins s'engaschus duront e cuort suenter la scolaziun a Berlin. E Berlin vegn a restar proximameins el center da sia veta. Buc exnum per sepresentar sin las tribunas dalla capitala tudestga, denton perquei ch'el enconuscha neu da sia dimora da treis onns la scena da teater. E perquei che biars ligioms dil teater contemporan ein colligiai cun Berlin. Sia patria ha Caviezel tuttavia buca piars ord l'egliada, era buca pertuccont il teater. Alla damonda per indicaziuns pli exactas vul el denton buca rispunder, aunc buca.

## Samih Sawiris ha ina segunda bar dad aprèski

■ (cp) L'enviern passà è in vagun cun ina bar dad aprèski cursà tranter Andermatt-Sedrun-Mustér. Perquai che l'idea ha gi success ha l'investur egizian vuli in ulteriur. Il project vegn realisà da l'interpresa dals frars Berther SA. Sin fundament da l'idea da Sawiris hajan els fatg il concept e coordinà las lavurs ed ils termins. Tschertas lavurs sco ils pulstrads, la musica ubain il fier hajan firmas spezialisadas fatg, di il manader da fatschenta *Pancrazi Berther*. La gronda lavur ha la Berther Frars SA fatg a Rueras, mo la bar saja vegnida montada a Brig en ils lavuratori da la Viafier Matterhorn Gottard. Pertge là? Sco Pancrazi Berther di saja quai stà impurtant ch'els hajan adina puspej pudì pasar il vagun ed observar las normas. En tut hajan els impundi ca. 1000 uras lavur per quest project. Montar ina bar en in vagun dad in tren saja autoer che montar ina tala en ina cuschina ubain en in'ustaria. Las sutgas stoppian esser fermadas per ch'i na dettia betg accidents. Plinavant stoppian las mobiglias esser levas per che l'entir vagun na daventia betg memia grev. Il tren cun la bar dad aprèski parta quatter giadas davent dad Andermatt e quatter giadas davent da Mustér – e quai a partir dals 22 da december fin glindesdi Pasca.

## Purs ed AVS duain survegnir dapli daners

■ (rtr) Il cussegl nazional na vul betg spargnar tar l'agricultura. En la debatta per las finanzas federalas ha el auzà il budget per divers posts da l'agricultura. Era ha la chombra gronda decis da vulair metter 442 milliuns en la cassa da l'AVS. Il cussegl federal sco il cussegl dals chantuns vulan investir 295 milliuns en l'infrastructura da las viafieras e l'autra part per egualisar debits.

# La pumera da Sagogn

■ Ils 3 da december ha la vernissascha dil cudisch da Gion T. Deplazes «Sagogn e sia pumera» ch'ei vegnius edius dalla Pro Sagogn liug. Sut las duas parts dil habitadi, il Vitg dadens ed il Vitg dado, sederasa in'interessanta tschenta da pumera, per gronda part da plantas da best ault. Quella pumera ei da gronda muntada, ton per il maletg dalla vischnaunca sco per sia biodiversità. Perquei schurmegia la lescha da baghegiar communal quella zona fritgeivla. Mo era la Pro Sagogn dedichescha grond'attenziun ad ina tgira persistenta da quella pumera. Perquei eis ei vegniu decidiu avon in pèr onns da registrar quellas plantas e d'iniziar il project Sagogn e sia pumera. La registraziun duei mussar tgei puma che crescha en quels curtgins e co quels vesan ora. Ella duei era gidar d'eruir tgei ch'igl ei da far per salvar quei grond scazi.

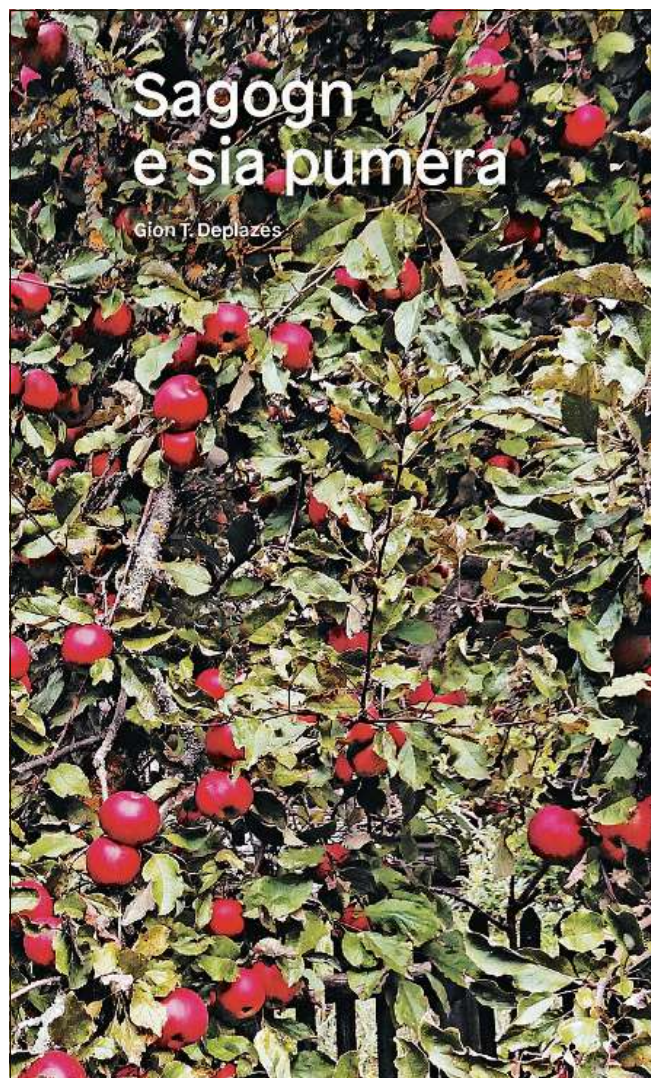
Ils resultats da quei project vegnan ussa presentai el cudisch «Sagogn e sia pumera». Gliestas informeschan davart ils fretgs dallas 514 plantas registradas, surtut meila, péra, zuescas, denton era premma, plogas e.a.v. Igl autur presenta era ina cuorta historia dil meil e rapporta davart il meil en differentas scartiras. Ulteriurs capetels descrivan la pomicultura da Sagogn dall'entschatta tochen sil gi dad oz, dallas renconuschientschas retschartas per quei project e dallas empremas activitads dalla Pro Sagogn el rom dil project. Alla fin fa Deplazes in sguard el futur. Il cudisch ei illustraus reamein, denter autoer cun differentas fotografias, veglias e novas, che documentschan il svilup da Sagogn e sia tschenta da pumera.

Duront la vernissascha informescha igl autur davart quei cudisch, la

grafista *Theres Jörger* davart sia lavur professiunala ed igl um dil fatg, *Gaudenz Zanetti*, declara l'impurtonza dalla zona da pumera da Sagogn. La flautista *Ursina Brun* dat la tempra musicala a quell'occorrenza che vegn tgamunada da *Luis Poltéra*. Alla fin offerescha la Pro Sagogn in apéro.

La Pro Sagogn envida cordialmeins la populaziun da Sagogn, mo era interessadas ed interessai d'ordeifer alla presentaziun dil niev cudisch. Dumengia, ils 3 da december 2017 allas 16.00 ella aula dalla scola nova a Sagogn. Secapescha ch'ins sa cumprar il cudisch quella sera per 25 francs. Suenter la vernissascha el Volg Sagogn ni empustar el direct tier: *Luis Poltéra*, Via Sum las Cuorts 25, 7152 Sagogn, tel. 079 440 69 39 ni per mail [info@prosagogn.ch](mailto:info@prosagogn.ch) (28 francs incl. porto).

Luis Poltéra, Sagogn



Il frontispezi dil cudisch niev. MAD

## TROCCAS

### Campiunadi grischun a Schluein

(mc) Ils 13 e 14 da schaner han ils 13avel Campiunadis grischuns da troccas liug ella halla plurivalenta da Schluein. La sonda vegn arranschau la runda da qualificaziun e la dumengia suonda la runda finala che vegn realisada tenor il sistem da KO.

Il giug da troccas ei in intermediader cultural che porscha ina plattafuorma ideala per render enconuschents il lungatg romontsch sur nossas scheinas ora. Il giug da troccas sa vegnir giugaus exclusivameins per romontsch, damai ch'els congiugadurs vegnan informai cun noziuns romontschas davart las cartas ch'els tegnan enta maun. Aschia survegnan era persunas che plaidan buca romontsch in'investa el lungatg romontsch ed en sias particularitads e rihezias.

Cun il Campiunadi grischun da troccas duei quei giug fascinont e complex ch'ei d'impurtonza per la promoziun dil romontsch vegnir fatgs pli enconuschents ella publicitad.

Persunas interessadas san s'informar e s'annunziar sin [www.troccas.ch](http://www.troccas.ch). Ulteriur sclariament dat era il president dalla Uniun grischuna da troccas *Andreas Muoth* che habitescha a *Panaduz* e lavura a *Glion*. (Tel. 079 294 35 22).

## FORUM CLAUSTRAL

### Hans Ardüser – pictur ambulont

(anr) El proxim Forum claustral a Mustér presenta *Walter Müller*, Fehraltof (ZH), il pictur ambulont Hans Ardüser. Quei artist ei era enconuschents tier nus, surtut sco decorader da pliras baselgias. *Walter Müller* ha ediu in carnet cun picturas muralas che Hans Ardüser ha fatg en Surselva era vid ed en baselgias da Lumnezia (*Vella*, *Degen*, *Cumbel*, *Vignogn*, *S. Martin* e *Tersnaus*), ella *Cadi* (*Pardé/Medel*) ed ella *Foppa* (*Pigniu*, *Siat* e *Rueun*). Tut en tut in'ovra d'art impressiunonta. Igl autur s'interessescha insumma fetg e perscrutescha era la tradiziun religiusa en Surselva.

Hans Ardüser, naschius 1557 a Tavau e morts suenter 1614, fuva era burghes da Lantsch. El ha instruiu igl unviern en diversas vischnauncas e fageva la stad il pictur. En tut ha el realisau varga 100 picturas muralas en pli che 45 vischnauncas. Da quellas ein aunc detg biaras conservadas. Sias ovras ein d'in reh decor architectonic, muossan era allegorias anticas e scenas biblicas.

Il Forum cun *Walter Müller* davart *Hans Ardüser* ha liug ils 13 da december 2017 allas 20.30 ella sala dalla claustra a Mustér.

## Vendelin Cabernard è nov manader da cussegliaziun da professiun

■ (rtr) *Vendelin Cabernard* è il nov manader da la cussegliaziun da professiun, da studi e da carriera. Il departament d'educaziun, cultura e protecziun da l'ambient ha elegi l'um da 50 onns. En ses nov uffizi maina Cabernard la direcciun generala da la cussegliaziun da professiun, da studi e da carriera. La partiziun cumpiglia circa 25 collavuraturas e collavuratur. Dapi il 2011 è Cabernard cussegliader da professiun e carriera en Surselva. Durant quest temp ha el obtegnì il titel da cussegliader diplomà. Avant ha el dà scola al gimnasi da la scola chantunala a Cuir. Cabernard daventa successur da *Justina Simeon-Cathomas*. A la fin schaner 2018 va lezza en pensiu suenter set onns sco manadra. *Simeon-Cathomas* ha lavurà 23 onns sco cussegliader da professiun. *Annette Decurtins* da Trun surpiglia il favrer 2018 la piazza sco cussegliader da professiun, da studi e da carriera en Surselva.